Codul de procedură civilă
și taxele de timbru

Ediție actualizată la
1 septembrie 2026

Editura
Hamangiu

Cuprins general

Codul de procedură civilă _____ 1

Index _____ 335

1. **Legea nr. 76/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă *(extras)* _____ 351
2. **Legea nr. 2/2013** privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătoreşti, precum şi pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă *(extras)* _____ 356
3. **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013** privind taxele judiciare de timbru _____ 361
4. **Legea nr. 47/1992** privind organizarea şi funcționarea Curții Constituționale *(extras – art. 29-31: Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătoreşti sau de arbitraj comercial)* _____ 384

Secțiunea a 4-a. Cererea reconvențională

Art. 209. Noțiune şi condiții. (1) Dacă pârâtul are, în legătură cu cererea reclamantului, pretenții derivând din acelaşi raport juridic sau strâns legate de aceasta, poate să formuleze cerere reconvențională.

(2) În cazul în care pretențiile formulate prin cerere reconvențională privesc şi alte persoane decât reclamantul, acestea vor putea fi chemate în judecată ca pârâți.

(3) Cererea trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.

(4) Cererea reconvențională se depune, sub sancțiunea decăderii, odată cu întâmpinarea sau, dacă pârâtul nu este obligat la întâmpinare, cel mai târziu la primul termen de judecată.

(5) Cererea reconvențională se comunică reclamantului şi, după caz, persoanelor prevăzute la alin. (2) pentru a formula întâmpinare. Dispozițiile art. 201 se aplică în mod corespunzător.

(6) Când reclamantul şi-a modificat cererea de chemare în judecată, cererea reconvențională se va depune cel mai târziu până la termenul ce se va încuviința pârâtului în acest scop, dispozițiile alin. (5) fiind aplicabile.

(7) Reclamantul nu poate formula cerere reconvențională la cererea reconvențională a pârâtului inițial. *[**R.A.:** art. 119 CPC 1865]*

Art. 210. Disjungerea cererii reconvenționale. (1) Cererea reconvențională se judecă odată cu cererea principală.

(2) Dacă numai cererea principală este în stare de a fi judecată, instanța poate dispune judecarea separată a cererii reconvenționale. Cu toate acestea, disjungerea nu poate fi dispusă în cazurile anume prevăzute de lege sau dacă judecarea ambelor cereri se impune pentru soluționarea unitară a procesului. *[**R.A.:** art. 120 CPC 1865]*

Capitolul II. Judecata

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Art. 211. Scopul judecării procesului. Completul de judecată, constituit potrivit legii, efectuează activitatea de cercetare şi dezbaterea fondului procesului, cu respectarea tuturor principiilor şi garanțiilor procesuale, în vederea soluționării legale şi temeinice a acestuia.

Art. 212. Locul judecării procesului. Judecarea procesului are loc la sediul instanței, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Art. 213.[1] **Desfăşurarea procesului fără prezența publicului.** (1) În cazurile în care cercetarea procesului sau dezbaterea fondului în şedință publică ar aduce atingere moralității, ordinii publice, intereselor minorilor, vieții private a părților ori intereselor justiției, după caz, instanța, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca acestea să se desfăşoare în întregime sau în parte fără prezența publicului.

---

[1] Art. 213 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 28 din Legea nr. 310/2018.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), au acces în sala de şedință părțile, reprezentanții lor, cei care îi asistă pe minori, apărătorii părților, martorii, experții, traducătorii, interpreții, precum şi alte persoane cărora instanța, pentru motive temeinice, le admite să asiste la proces. *[**R.A.:** art. 121 alin. (2) CPC 1865]*

Art. 214. Continuitatea instanței. (1) Membrii completului care judecă procesul trebuie să rămână aceiaşi în tot cursul judecății.

(2) În cazurile în care, pentru motive temeinice, un judecător este împiedicat să participe la soluționarea cauzei, acesta va fi înlocuit în condițiile legii.

(3) Dacă înlocuirea prevăzută la alin. (2) a avut loc după ce s-a dat cuvântul în fond părților, cauza se repune pe rol.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. A se vedea Decizia nr. 52/2023 a Înaltei Curți de Casație şi Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă, redată în extras *infra*, la art. 488.

Art. 215. Ordinea judecării proceselor. (1) Pentru fiecare şedință de judecată se va întocmi o listă cu procesele ce se dezbat în acea zi, care va fi afişată pe portalul instanței şi la uşa sălii de şedință cu cel puțin o oră înainte de începerea acesteia. Lista va cuprinde şi intervalele orare orientative fixate pentru strigarea cauzelor. Dispozițiile art. 220 sunt aplicabile.

(2) Procesele declarate urgente, cele rămase în divergență şi cele care au primit termen în continuare se vor dezbate înaintea celorlalte.

(3) Procesele în care partea sau părțile sunt reprezentate ori asistate de avocat, respectiv consilier juridic se vor dezbate cu prioritate.

(4) La cererea părții interesate, pentru motive temeinice, judecătorul poate schimba ordinea de pe listă. *[**R.A.:** art. 125 CPC 1865]*

Art. 216. Atribuțiile preşedintelui completului de judecată. (1) Preşedintele completului conduce şedința de judecată. El deschide, suspendă şi ridică şedința.

(2) Preşedintele dă cuvântul mai întâi reclamantului, apoi pârâtului, precum şi celorlalte părți din proces, în funcție de poziția lor procesuală. Reprezentantul Ministerului Public va vorbi cel din urmă, în afară de cazul când a pornit acțiunea. Altor persoane sau organe care participă la proces li se va da cuvântul în limita drepturilor pe care le au în proces.

(3) În cazul în care este necesar, preşedintele poate da cuvântul părților şi celorlalți participanți, în aceeaşi ordine, de mai multe ori.

(4) Preşedintele poate să limiteze în timp intervenția fiecărei părți. În acest caz, el trebuie să pună în vedere părții, înainte de a-i da cuvântul, timpul pe care îl are la dispoziție.

(5) Judecătorii sau părțile pot pune întrebări celorlalți participanți la proces numai prin mijlocirea preşedintelui, care poate însă încuviința ca aceştia să pună întrebările direct. Ordinea în care se pun întrebările se stabileşte de către preşedinte. *[**R.A.:** art. 128, art. 130 CPC 1865]*

Art. 217. Poliția şedinței de judecată. (1) Preşedintele completului de judecată exercită poliția şedinței, putând lua măsuri pentru păstrarea ordinii şi a bunei-cuviințe, precum şi a solemnității şedinței de judecată.

(2) Dacă nu mai este loc în sala de şedinţă, preşedintele le poate cere celor care ar veni mai târziu sau care depăşesc numărul locurilor existente să părăsească sala.

(3) Nimeni nu poate fi lăsat să intre cu arme în sala de şedinţă, cu excepţia cazului în care le poartă în exercitarea serviciului pe care îl îndeplineşte în faţa instanţei.

(4) Persoanele care iau parte la şedinţă sunt obligate să aibă o purtare şi o ţinută cuviincioase.

(5) Cei care se adresează instanţei în şedinţă publică trebuie să stea în picioare, însă preşedintele poate încuviinţa, atunci când apreciază că este necesar, excepţii de la această îndatorire.

(6) Preşedintele atrage atenţia părţii sau oricărei alte persoane care tulbură şedinţa ori nesocoteşte măsurile luate să respecte ordinea şi buna-cuviinţă, iar în caz de nevoie dispune îndepărtarea ei.

(7) Pot fi, de asemenea, îndepărtaţi din sală minorii, precum şi persoanele care s-ar înfăţişa într-o ţinută necuviincioasă.

(8) Dacă înainte de închiderea dezbaterilor una dintre părţi a fost îndepărtată din sală, aceasta va fi chemată în sală pentru a i se pune în vedere actele esenţiale efectuate în lipsa ei. Aceste dispoziţii nu se aplică în cazul în care partea îndepărtată este asistată de un apărător care a rămas în sală.

(9) Când cel care tulbură liniştea şedinţei este însuşi apărătorul părţii, preşedintele îl va chema la ordine şi, dacă, din cauza atitudinii lui, continuarea dezbaterilor nu mai este cu putinţă, procesul se va amâna, aplicându-se amenda judiciară prevăzută la art. 187 alin. (1) pct. 2, iar cheltuielile ocazionate de amânare vor fi trecute în sarcina sa, prin încheiere executorie, dispoziţiile art. 191 fiind aplicabile. *[**R.A.:** art. 122 alin. (1)-(6), art. 123 CPC 1865]*

Art. 218. Infracţiuni de audienţă. (1) Dacă în cursul şedinţei se săvârşeşte o infracţiune, preşedintele o constată şi îl identifică pe făptuitor. Procesul-verbal întocmit se trimite procurorului.

(2) Instanţa poate, în condiţiile legii penale, să dispună şi reţinerea făptuitorului. *[**R.A.:** art. 122 alin. (7) şi (8) CPC 1865]*

Legislaţie conexă: art. 360 din Codul de procedură penală (M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010).

Art. 219. Verificări privind prezentarea părţilor. (1) Instanţa verifică identitatea părţilor, iar dacă ele sunt reprezentate ori asistate, verifică şi împuternicirea sau calitatea celor care le reprezintă ori le asistă.

(2) În cazul în care părţile nu răspund la apel, instanţa va verifica dacă procedura de citare a fost îndeplinită şi, după caz, va proceda, în condiţiile legii, la amânarea, suspendarea ori la judecarea procesului.

Art. 220. Amânarea cauzei când nu este în stare de judecată. Părţile pot cere instanţei, la începutul şedinţei, amânarea cauzelor care nu sunt în stare de judecată, dacă aceste cereri nu provoacă dezbateri. Când completul de judecată este alcătuit din mai mulţi judecători, această amânare se poate face şi de un singur judecător. *[**R.A.:** art. 126 CPC 1865]*

Art. 221. Amânarea judecăţii prin învoiala părţilor. (1) Amânarea judecăţii în temeiul învoielii părţilor nu se poate încuviinţa decât o singură dată în cursul procesului.

(2) După o asemenea amânare, dacă părțile nu stăruiesc în judecată, aceasta va fi suspendată şi cauza va fi repusă pe rol numai după plata taxelor de timbru, potrivit legii.

(3) Instanța este obligată să cerceteze dacă amânarea cerută de părți pentru un motiv anumit nu tinde la o amânare prin învoiala părților; este socotită ca atare cererea de amânare la care cealaltă parte s-ar putea împotrivi. *[**R.A.:** art. 155 CPC 1865]*

Art. 222. Amânarea judecății pentru lipsă de apărare. (1) Amânarea judecății pentru lipsă de apărare poate fi dispusă, la cererea părții interesate, numai în mod excepțional, pentru motive temeinice şi care nu sunt imputabile părții sau reprezentantului ei.

(2) Când instanța refuză amânarea judecății pentru acest motiv, va amâna, la cererea părții, pronunțarea în vederea depunerii de concluzii scrise. *[**R.A.:** art. 156 CPC 1865]*

Art. 223. Judecarea cauzei în lipsa părții legal citate. (1) Lipsa părții legal citate nu poate împiedica judecarea cauzei, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Dacă la orice termen fixat pentru judecată se înfățişează numai una dintre părți, instanța, după ce va cerceta toate lucrările din dosar şi va asculta susținerile părții prezente, se va pronunța pe temeiul dovezilor administrate, examinând şi excepțiile şi apărările părții care lipseşte.

(3) Dispozițiile alin. (1) şi (2) se aplică în mod corespunzător şi în cazul în care lipsesc ambele părți, deşi au fost legal citate, dacă cel puțin una dintre ele a cerut în scris judecarea cauzei în lipsă. *[**R.A.:** art. 152 CPC 1865]*

Art. 224. Discutarea cererilor şi excepțiilor. Instanța este obligată, în orice proces, să pună în discuția părților toate cererile, excepțiile, împrejurările de fapt sau temeiurile de drept prezentate de ele, potrivit legii, sau invocate din oficiu.

Art. 225. Folosirea traducătorului şi interpretului. (1) Când una dintre părți sau dintre persoanele care urmează să fie ascultate nu cunoaşte limba română, instanța va folosi un traducător autorizat. Dacă părțile sunt de acord, judecătorul sau grefierul poate face oficiul de traducător. În situația în care nu poate fi asigurată prezența unui traducător autorizat, se vor aplica prevederile art. 150 alin. (4).

(2) În cazul în care una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) este mută, surdă sau surdo-mută ori, din orice altă cauză, nu se poate exprima, comunicarea cu ea se va face în scris, iar dacă nu poate citi sau scrie, se va folosi un interpret.

(3) Dispozițiile privitoare la experți se aplică în mod corespunzător şi traducătorilor şi interpreților. *[**R.A.:** art. 142, art. 143 CPC 1865]*

Art. 226.[1] **Ascultarea minorilor şi a majorilor puşi sub ocrotire.** (1) În cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu.

(2) În procesele în care urmează să fie ascultată o persoană care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, ascultarea se va face în camera de consiliu, dacă instanța apreciază că este în interesul acesteia.

---

[1] Art. 226 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 8 pct. 7 din Legea nr. 140/2022.

(3) Ținând seama de împrejurările procesului, instanța hotărăşte dacă, după caz, părinții, tutorele sau alte persoane vor fi de față la ascultarea celor prevăzuți la alin. (1) şi (2). *[**R.A.:** art. 144[1] CPC 1865]*

Art. 227. Prezența personală a părților în vederea soluționării amiabile a litigiului. (1) În tot cursul procesului, judecătorul va încerca împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare, potrivit legii. În acest scop, el va solicita înfățişarea personală a părților, chiar dacă acestea sunt reprezentate. Dispozițiile art. 241 alin. (3) sunt aplicabile.

(2) În litigiile care, potrivit legii, pot face obiectul procedurii de mediere, judecătorul poate invita părțile să participe la o şedință de informare cu privire la avantajele folosirii acestei proceduri. Când consideră necesar, ținând seama de circumstanțele cauzei, judecătorul va recomanda părților să recurgă la mediere, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, în orice fază a judecății. Medierea nu este obligatorie pentru părți.

(3) În cazul în care judecătorul recomandă medierea, părțile se vor prezenta la mediator, în vederea informării lor cu privire la avantajele medierii. După informare, părțile decid dacă acceptă sau nu soluționarea litigiului prin mediere. Până la termenul fixat de instanță, care nu poate fi mai scurt de 15 zile, părțile depun procesul-verbal întocmit de mediator cu privire la rezultatul şedinței de informare.

(4) Prevederile alin. (3) nu sunt aplicabile în cazul în care părțile au încercat soluționarea litigiului prin mediere anterior introducerii acțiunii.

(5) Dacă, în condițiile alin. (1) sau (2), părțile se împacă, judecătorul va constata învoiala lor în cuprinsul hotărârii pe care o va da. Dispozițiile art. 440 sunt aplicabile. *[**R.A.:** art. 131 alin. (1) CPC 1865]*

Art. 228. Imposibilitatea şi refuzul de a semna. Când cel obligat să semneze un act de procedură nu poate sau refuză să semneze, se face mențiunea corespunzătoare în acel act, sub semnătura preşedintelui şi a grefierului. *[**R.A.:** art. 144 CPC 1865]*

Art. 229. Termen în cunoştință. (1) Partea care a depus cererea personal sau prin mandatar şi a luat termenul în cunoştință, precum şi partea care a fost prezentă la un termen de judecată, personal sau printr-un reprezentant legal ori convențional, chiar neîmputernicit cu dreptul de a cunoaşte termenul, nu va fi citată în tot cursul judecării la acea instanță, considerându-se că ea cunoaşte termenele de judecată ulterioare. Aceste dispoziții îi sunt aplicabile şi părții căreia, personal ori prin reprezentant legal sau convențional ori prin funcționarul sau persoana însărcinată cu primirea corespondenței, i s-a înmânat citația pentru un termen de judecată, considerându-se că, în acest caz, ea cunoaşte şi termenele de judecată ulterioare aceluia pentru care citația i-a fost înmânată.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică:

1. în cazul reluării judecății, după ce a fost suspendată;

2. în cazul când procesul se repune pe rol;

3. când partea este chemată la interogatoriu, în afară de cazul în care a fost prezentă la încuviințarea lui, când s-a stabilit şi termenul pentru luarea acestuia;

4. când, pentru motive temeinice, instanța a dispus ca partea să fie citată la fiecare termen;

5. în cazul în care instanța de apel sau de recurs fixează termen pentru rejudecarea fondului procesului după anularea hotărârii primei instanțe sau după casarea cu reținere.

(3) Militarii încazarmați sunt citați la fiecare termen.

(4) Deținuții sunt citați, de asemenea, la fiecare termen. *[**R.A.:** art. 153 alin. (1) şi (2) CPC 1865]*

Art. 230. Preschimbarea termenului. Termenul de judecată nu poate fi preschimbat decât pentru motive temeinice, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți. Completul de judecată învestit cu judecarea cauzei hotărăşte în camera de consiliu, fără citarea părților. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat. Dispozițiile art. 241 alin. (3) sunt aplicabile. *[**R.A.:** art. 153 alin. (3) CPC 1865]*

Art. 231. Notele de şedință. Înregistrarea şedinței. (1)[1] Grefierul care participă la şedință este obligat să ia note în legătură cu desfăşurarea procesului. Părțile pot cere citirea notelor şi, dacă este cazul, corectarea lor.

(2) După terminarea şedinței de judecată, participanții la proces primesc, la cerere, câte o copie de pe notele grefierului.

(3) Notele grefierului pot fi contestate cel mai târziu la termenul următor.

(4)[2] Instanța va înregistra şedințele de judecată.

(5) Instanța va elibera, la cerere, o copie electronică a înregistrării şedinței de judecată:

a) părților, pe cheltuiala acestora, în ceea ce priveşte cauza lor;

b) procurorului, pentru cauza în care participă.

(6) Înregistrările din şedința de judecată vor putea fi solicitate şi de către instanțele de control judiciar. *[**R.A.:** art. 149 CPC 1865]*

Art. 232. Redactarea încheierii de şedință. (1) Pe baza notelor de şedință, iar dacă este cazul şi a înregistrărilor efectuate, grefierul redactează încheierea de şedință.

(2) Încheierea se redactează de grefier în cel mult 3 zile de la data şedinței de judecată. *[**R.A.:** art. 147 CPC 1865]*

Art. 233. Cuprinsul încheierii de şedință. (1) Pentru fiecare şedință a instanței se întocmeşte o încheiere care va cuprinde următoarele:

a) denumirea instanței şi numărul dosarului;

b) data şedinței de judecată;

c) numele, prenumele şi calitatea membrilor completului de judecată, precum şi numele şi prenumele grefierului;

d) numele şi prenumele sau, după caz, denumirea părților, numele şi prenumele persoanelor care le reprezintă sau le asistă, ale apărătorilor şi celorlalte persoane chemate la proces, cu arătarea calității lor, precum şi dacă au fost prezente ori au lipsit;

---

[1] Alin. (1) al art. 231 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 29 din Legea nr. 310/2018.

[2] Alin. (4) şi (5) ale art. 231 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 29 din Legea nr. 310/2018.

e) numele, prenumele procurorului şi parchetul de care aparţine, dacă a participat la şedinţă;

f) dacă procedura de citare a fost legal îndeplinită;

g) obiectul procesului;

h) probele care au fost administrate;

i) cererile, declaraţiile şi prezentarea pe scurt a susţinerilor părţilor, precum şi a concluziilor procurorului, dacă acesta a participat la şedinţă;

j) soluţia dată şi măsurile luate de instanţă, cu arătarea motivelor, în fapt şi în drept;

k) calea de atac şi termenul de exercitare a acesteia, atunci când, potrivit legii, încheierea poate fi atacată separat;

l) dacă judecarea a avut loc în şedinţă publică, fără prezenţa publicului ori în camera de consiliu;

m) semnătura membrilor completului şi a grefierului.

(2) Încheierea trebuie să arate cum s-a desfăşurat şedinţa, cuprinzând, dacă este cazul, menţiuni despre ceea ce s-a consemnat în procese-verbale separate.

(3) În cazul în care hotărârea se pronunţă în ziua în care au avut loc dezbaterile, nu se întocmeşte încheierea de şedinţă, menţiunile prevăzute la alin. (1) şi (2) făcându-se în partea introductivă a hotărârii.

Art. 234. Reguli aplicabile. (1) Dispoziţiile privitoare la deliberare, opinie separată, precum şi orice alte dispoziţii referitoare la hotărârile prin care instanţa se dezînvesteşte de judecarea fondului cererii se aplică în mod corespunzător şi încheierilor.

(2) În cazul în care încheierile pronunţate de instanţă pe parcursul judecăţii sunt supuse apelului sau, după caz, recursului separat de hotărârea de fond, dosarul se înaintează instanţei superioare în copie certificată de grefa instanţei a cărei încheiere se atacă.

(3) În cazul în care se declară apel sau, după caz, recurs împotriva unei încheieri cu privire la care există o chestiune litigioasă asupra admisibilităţii atacării pe cale separată a încheierii, cererea de exercitare a căii de atac se înaintează instanţei superioare împreună cu o copie de pe încheierea atacată, certificată de grefa instanţei. Dacă instanţa de control judiciar constată admisibilitatea căii de atac, va cere instanţei care a pronunţat încheierea atacată să înainteze dosarul cauzei, în condiţiile alin. (2).

Art. 235. Încheieri preparatorii şi interlocutorii. Instanţa nu este legată de încheierile premergătoare cu caracter preparatoriu, ci numai de cele interlocutorii. Sunt încheieri interlocutorii acelea prin care, fără a se hotărî în totul asupra procesului, se soluţionează excepţii procesuale, incidente procedurale ori alte chestiuni litigioase. *[**R.A.:** art. 268 CPC 1865]*

Art. 236. Domeniu de aplicare. Dispoziţiile prezentei secţiuni se aplică atât la cercetarea procesului, cât şi la dezbaterea în fond a cauzei.

Secțiunea a 2-a. Cercetarea procesului

Subsecțiunea 1. Dispoziții comune

Art. 237. Scopul şi conținutul cercetării procesului. (1) În etapa de cercetare a procesului se îndeplinesc, în condițiile legii, acte de procedură la cererea părților ori din oficiu, pentru pregătirea dezbaterii în fond a procesului, dacă este cazul.

(2) În vederea realizării scopului prevăzut la alin. (1), instanța:

1. va rezolva excepțiile ce se invocă ori pe care le poate ridica din oficiu;

2. va examina cererile de intervenție formulate de părți sau de terțe persoane, în condițiile legii;

3. va examina fiecare pretenție şi apărare în parte, pe baza cererii de chemare în judecată, a întâmpinării, a răspunsului la întâmpinare şi a explicațiilor părților, dacă este cazul;

4. va constata care dintre pretenții sunt recunoscute şi care sunt contestate;

5. la cerere, va dispune, în condițiile legii, măsuri asigurătorii, măsuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situații de fapt, în cazul în care aceste măsuri nu au fost luate, în tot sau în parte, potrivit art. 203;

6. va lua act de renunțarea reclamantului, de achiesarea pârâtului sau de tranzacția părților;

7. va încuviința probele solicitate de părți, pe care le găseşte concludente, precum şi pe cele pe care, din oficiu, le consideră necesare pentru judecarea procesului şi le va administra în condițiile legii;

8. va decide în legătură cu orice alte cereri care se pot formula la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate;

9. va dispune ca părțile să prezinte dovada efectuării verificărilor în registrele de evidență ori publicitate prevăzute de Codul civil sau de legi speciale;

10. va îndeplini orice alt act de procedură necesar soluționării cauzei, inclusiv verificări în registrele prevăzute de legi speciale.

Art. 238. Estimarea duratei cercetării procesului. (1) La primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, judecătorul, după ascultarea părților, va estima durata necesară pentru cercetarea procesului, ținând cont de împrejurările cauzei, astfel încât procesul să fie soluționat într-un termen optim şi previzibil. Durata astfel estimată va fi consemnată în încheiere.

(2) Pentru motive temeinice, ascultând părțile, judecătorul va putea reconsidera durata prevăzută la alin. (1).

Art. 239. Alegerea procedurii de administrare a probelor. Judecătorul, la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, pune în vedere acestora, dacă sunt reprezentate sau asistate de avocat, că pot să convină ca probele să fie administrate de către avocații lor, în condițiile art. 366-388. Dispozițiile art. 238 sunt aplicabile.

Art. 240.[1] **Locul cercetării procesului.** Cercetarea procesului se desfăşoară în şedință publică, cu citarea părților, dacă legea nu prevede altfel. Dispozițiile art. 154 sunt aplicabile.

Art. 241. Asigurarea celerității. (1) Pentru cercetarea procesului, judecătorul fixează termene scurte, chiar de la o zi la alta. Dispozițiile art. 229 sunt aplicabile.

(2) Dacă există motive temeinice, se pot acorda şi termene mai îndelungate decât cele prevăzute la alin. (1).

(3) Judecătorii vor dispune verificarea efectuării procedurilor de citare şi comunicare dispuse pentru fiecare termen. Când este cazul, instanța va ordona luarea măsurilor de refacere a acestor proceduri. În afară de aceste măsuri, instanța va putea dispune ca încunoştințarea părților să se facă şi telefonic, telegrafic, prin fax, poştă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, după caz, transmiterea textului actului supus comunicării ori înştiințarea pentru prezentarea la termen, precum şi confirmarea primirii actului, respectiv a înştiințării, dacă părțile au indicat instanței datele corespunzătoare în acest scop. Dacă încunoştințarea s-a făcut telefonic, grefierul va întocmi un referat în care va arăta modalitatea de încunoştințare şi obiectul acesteia.

(4) Judecătorul poate stabili pentru părți, precum şi pentru alți participanți în proces îndatoriri în ceea ce priveşte prezentarea dovezilor cu înscrisuri, relații scrise, răspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 355, asistarea şi concursul la efectuarea în termen a expertizelor, precum şi orice alte demersuri necesare soluționării cauzei.

(5) Când este necesar pentru îndeplinirea îndatoririlor prevăzute la alin. (4), părțile, experții, traducătorii, interpreții, martorii şi orice alți participanți în proces pot fi încunoştințați potrivit alin. (3). *[**R.A.:** art. 132[1] CPC 1865]*

Art. 242. Suspendarea judecății cauzei. (1) Când constată că desfăşurarea normală a procesului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor stabilite în cursul judecății, potrivit legii, judecătorul poate suspenda judecata, arătând în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 189 sunt aplicabile.

(2) La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. (1) au fost îndeplinite şi, potrivit legii, aceasta poate continua. *[**R.A.:** art. 155[1] CPC 1865]*

Art. 243. Împrejurări care pun capăt procesului. În cazul în care, în cursul cercetării procesului, reclamantul renunță la judecarea cererii de chemare în judecată ori la dreptul pretins, intervine învoiala părților sau sunt admise cereri ori excepții care pun capăt în întregime procesului, fără a mai fi necesară dezbaterea asupra fondului în camera de consiliu sau în şedință publică, judecătorul se va pronunța asupra cauzei prin hotărâre.

Art. 244.[2] **Terminarea cercetării procesului.** (1) Când judecătorul se socoteşte lămurit, declară cercetarea procesului încheiată şi poate fixa un alt termen pentru dezbaterea fondului, din oficiu sau la cererea părților.

---

[1] Art. 240 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 30 din Legea nr. 310/2018.

[2] Art. 244 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 31 din Legea nr. 310/2018.

(2) În cazul în care s-a dispus dezbaterea fondului la un alt termen, judecătorul poate pune în vedere părților să redacteze note privind susținerile lor şi să le depună la dosar cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit potrivit alin. (1), fără a aduce atingere dreptului acestora de a formula concluzii orale.

Subsecțiunea a 2-a. Excepțiile procesuale

Art. 245. Noțiune. Excepția procesuală este mijlocul prin care, în condițiile legii, partea interesată, procurorul sau instanța invocă, fără să pună în discuție fondul dreptului, neregularități procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instanței, competența instanței ori la procedura de judecată sau lipsuri referitoare la dreptul la acțiune urmărind, după caz, declinarea competenței, amânarea judecății, refacerea unor acte ori anularea, respingerea sau perimarea cererii.

Art. 246. Excepții absolute şi relative. (1) Excepțiile absolute sunt cele prin care se invocă încălcarea unor norme de ordine publică.

(2) Excepțiile relative sunt cele prin care se invocă încălcarea unor norme care ocrotesc cu precădere interesele părților.

Art. 247. Invocare. (1) Excepțiile absolute pot fi invocate de parte sau de instanță în orice stare a procesului, dacă prin lege nu se prevede altfel. Ele pot fi ridicate înaintea instanței de recurs numai dacă, pentru soluționare, nu este necesară administrarea altor dovezi în afara înscrisurilor noi.

(2) Excepțiile relative pot fi invocate de partea care justifică un interes, cel mai târziu la primul termen de judecată după săvârşirea neregularității procedurale, în etapa cercetării procesului şi înainte de a se pune concluzii în fond.

(3) Cu toate acestea, părțile sunt obligate să invoce toate mijloacele de apărare şi toate excepțiile procesuale de îndată ce le sunt cunoscute. În caz contrar, ele vor răspunde pentru pagubele pricinuite părții adverse, dispozițiile art. 189-191 fiind aplicabile. *[**R.A.:** art. 136, art. 162 CPC 1865]*

Art. 248. Procedura de soluționare. (1) Instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum şi asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei.

(2) În cazul în care s-au invocat simultan mai multe excepții, instanța va determina ordinea de soluționare în funcție de efectele pe care acestea le produc.

(3) Dacă instanța nu se poate pronunța de îndată asupra excepției invocate, va amâna judecata şi va stabili un termen scurt în vederea soluționării excepției.

(4) Excepțiile vor putea fi unite cu administrarea probelor, respectiv cu fondul cauzei numai dacă pentru judecarea lor este necesar să se administreze aceleaşi dovezi ca şi pentru finalizarea etapei cercetării procesului sau, după caz, pentru soluționarea fondului.

(5) Încheierea prin care s-a respins excepția, precum şi cea prin care, după admiterea excepției, instanța a rămas în continuare învestită pot fi atacate numai odată cu fondul, dacă legea nu dispune altfel. *[**R.A.:** art. 137 CPC 1865]*

Subsecțiunea a 3-a. Probele

§1. Dispoziții generale

Art. 249. Sarcina probei. Cel care face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, în afară de cazurile anume prevăzute de lege. *[**R.A.:** art. 1169 C. civ. 1864]*

Art. 250. Obiectul probei şi mijloacele de probă. Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin înscrisuri, martori, prezumții, mărturisirea uneia dintre părți, făcută din proprie inițiativă sau obținută la interogatoriu, prin expertiză, prin mijloacele materiale de probă, prin cercetarea la fața locului sau prin orice alte mijloace prevăzute de lege. *[**R.A.:** art. 1170 C. civ. 1864]*

Art. 251. Lipsa îndatoririi de a proba. Nimeni nu este ținut de a proba ceea ce instanța este ținută să ia cunoştință din oficiu.

Art. 252. Obligativitatea cunoaşterii din oficiu. (1) Instanța de judecată trebuie să ia cunoştință din oficiu de dreptul în vigoare în România.

(2) Textele care nu sunt publicate în Monitorul Oficial al României sau într-o altă modalitate anume prevăzută de lege, convențiile, tratatele şi acordurile internaționale aplicabile în România, care nu sunt integrate într-un text de lege, precum şi dreptul internațional cutumiar trebuie dovedite de partea interesată.

(3) Dispozițiile normative cuprinse în documente clasificate pot fi dovedite şi consultate numai în condițiile prevăzute de lege.

Art. 253. Posibilitatea cunoaşterii din oficiu. Instanța de judecată poate lua cunoştință din oficiu de dreptul unui stat străin, cu condiția ca acesta să fie invocat. Proba legii străine se face conform dispozițiilor Codului civil referitoare la conținutul legii străine.

Art. 254. Propunerea probelor. Rolul instanței. (1) Probele se propun, sub sancțiunea decăderii, de către reclamant prin cererea de chemare în judecată, iar de către pârât prin întâmpinare, dacă legea nu dispune altfel. Ele pot fi propuse şi oral, în cazurile anume prevăzute de lege.

(2) Dovezile care nu au fost propuse în condițiile alin. (1) nu vor mai putea fi cerute şi încuviințate în cursul procesului, în afară de cazurile în care:

1. necesitatea probei rezultă din modificarea cererii;

2. nevoia administrării probei reiese din cercetarea judecătorească şi partea nu o putea prevedea;

3. partea învederează instanței că, din motive temeinic justificate, nu a putut propune în termen probele cerute;

4. administrarea probei nu duce la amânarea judecății;

5. există acordul expres al tuturor părților.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), partea adversă are dreptul la proba contrară numai asupra aceluiaşi aspect pentru care s-a încuviințat proba invocată.

(4) În cazul amânării, pentru motivele prevăzute la alin. (2), partea este obligată, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a administra proba încuviințată:

a) să depună lista martorilor în termen de 5 zile de la încuviințarea probei, când se cere proba cu martori;

b) să depună copii certificate de pe înscrisurile invocate cu cel puțin 5 zile înainte de termenul fixat pentru judecată, dacă s-a încuviințat proba cu înscrisuri;

c) să depună interogatoriul în termen de 5 zile de la încuviințarea acestei probe, în cazurile în care interogatoriul trebuie comunicat, potrivit legii;

d) să depună dovada plății cheltuielilor necesare efectuării expertizei, în termen de 5 zile de la numirea expertului sau în termenul stabilit de instanță potrivit dispozițiilor art. 331 alin. (2), dacă s-a încuviințat proba expertizei.

(5) Dacă probele propuse nu sunt îndestulătoare pentru lămurirea în întregime a procesului, instanța va dispune ca părțile să completeze probele. De asemenea, judecătorul poate, din oficiu, să pună în discuția părților necesitatea administrării altor probe, pe care le poate ordona chiar dacă părțile se împotrivesc.

(6) Cu toate acestea, părțile nu pot invoca în căile de atac omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus şi administrat în condițiile legii. *[**R.A.:** art. 129 alin. (5) şi (5¹), art. 138 CPC 1865]*

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 9/2020 a Înaltei Curți de Casație şi Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 479.

Art. 255. Admisibilitatea probelor. (1) Probele trebuie să fie admisibile potrivit legii şi să ducă la soluționarea procesului.

(2) Dacă un anumit fapt este de notorietate publică ori necontestat, instanța va putea decide, ținând seama de circumstanțele cauzei, că nu mai este necesară dovedirea lui.

(3) Uzanțele, regulile deontologice şi practicile statornicite între părți trebuie probate, în condițiile legii, de către cel care le invocă. Regulamentele şi reglementările locale trebuie dovedite de către cel care le invocă numai la cererea instanței.

(4) La cererea instanței, autoritățile competente sunt obligate să îi comunice, în termenul stabilit, toate informațiile, înscrisurile ori reglementările solicitate. *[**R.A.:** art. 167 alin. (1) teza I CPC 1865]*

Legislație conexă: art. 1 CC.

Art. 256. Convenții asupra probelor. Convențiile asupra admisibilității, obiectului sau sarcinii probelor sunt valabile, cu excepția celor care privesc drepturi de care părțile nu pot dispune, a celor care fac imposibilă ori dificilă dovada actelor sau faptelor juridice ori, după caz, contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.

Art. 257. Renunțarea la probă. (1) Când o parte renunță la probele propuse, cealaltă parte poate să şi le însuşească.

(2) Instanța poate dispune administrarea din oficiu a probei la care s-a renunțat. *[**R.A.:** art. 168 alin. (3) CPC 1865]*

Art. 258. Încuviințarea probelor. (1) Probele se pot încuviința numai dacă sunt întrunite cerințele prevăzute la art. 255, în afară de cazul când ar exista pericolul ca ele să se piardă prin întârziere.

(2) Încheierea prin care se încuviințează probele va arăta faptele ce vor trebui dovedite, mijloacele de probă încuviințate, precum şi obligațiile ce revin părților în legătură cu administrarea acestora.

(3) Instanța va putea limita numărul martorilor propuşi. *[**R.A.:** art. 167 alin. (1) teza a II-a, art. 168 alin. (1), art. 187 CPC 1865]*

Art. 259. Revenirea asupra probelor încuviințate. Instanța poate reveni asupra unor probe încuviințate dacă, după administrarea altor probe, apreciază că administrarea vreuneia nu mai este necesară. Instanța este însă obligată să pună această împrejurare în discuția părților.

Art. 260. Administrarea probelor. (1) Administrarea probelor se va face în ordinea stabilită de instanță.

(2) Probele se vor administra, când este posibil, chiar în şedința în care au fost încuviințate. Pentru administrarea celorlalte probe se va fixa termen, luându-se totodată măsurile ce se impun pentru prezentarea martorilor, efectuarea expertizelor, aducerea înscrisurilor şi a oricăror alte mijloace de probă.

(3) Probele vor fi administrate înainte de începerea dezbaterilor asupra fondului, dacă legea nu prevede altfel.

(4) Dovada şi dovada contrară vor fi administrate, atunci când este posibil, în aceeaşi şedință.

(5) Dacă s-a dispus o cercetare la fața locului, aceasta se va efectua, când este cazul, mai înainte de administrarea celorlalte probe.

(6) Când proba cu martori a fost încuviințată în condițiile prevăzute la art. 254 alin. (2), dovada contrară va fi cerută, sub sancțiunea decăderii, în aceeaşi şedință, dacă amândouă părțile sunt de față.

(7) Partea care a lipsit la încuviințarea dovezii este obligată să ceară proba contrară la şedința următoare, iar în caz de împiedicare, la primul termen când se înfățişează. *[**R.A.:** art. 167 alin. (2)-(5), art. 168 alin. (2) CPC 1865]*

Art. 261. Locul administrării probelor. (1)[1] Administrarea probelor se face în fața instanței de judecată sesizate, în şedință publică, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Dacă, din motive obiective, administrarea probelor nu se poate face decât în afara localității de reşedință a instanței, aceasta se va putea efectua prin comisie rogatorie, de către o instanță de acelaşi grad sau chiar mai mică în grad, dacă în acea localitate nu există o instanță de acelaşi grad. În cazul în care felul dovezii îngăduie şi părțile se învoiesc, instanța care administrează proba poate fi scutită de citarea părților.

(3) Când instanța care a primit comisia rogatorie constată că administrarea probei urmează a se face în circumscripția altei instanțe, va înainta, pe cale administrativă, cererea de comisie rogatorie instanței competente, comunicând aceasta instanței de la care a primit însărcinarea.

(4) Instanța însărcinată prin comisie rogatorie va proceda la administrarea probelor în prezența părților sau, chiar în lipsă, dacă au fost legal citate, având aceleaşi atribuții ca şi instanța sesizată, în ceea ce priveşte procedura de urmat.

---

[1] Alin. (1) al art. 261 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 32 din Legea nr. 310/2018.

(5) După ce s-a efectuat administrarea probelor prin comisie rogatorie, instanța sesizată, dacă este cazul, va fixa, din oficiu, termen pentru continuarea cercetării procesului sau, după caz, pentru dezbaterea fondului. *[**R.A.:** art. 169 alin. (1) şi (4) CPC 1865]*

Art. 262. Cheltuielile necesare administrării probelor. (1) Când administrarea probei încuviințate necesită cheltuieli, instanța va pune în vedere părții care a cerut-o să depună la grefă, de îndată sau în termenul fixat de instanță, dovada achitării sumei stabilite pentru acoperirea lor.

(2) În cazurile în care proba a fost dispusă din oficiu sau la cererea procurorului în procesul pornit de acesta în condițiile prevăzute la art. 92 alin. (1), instanța va stabili, prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei şi partea care trebuie să le plătească, putându-le pune şi în sarcina ambelor părți.

(3) Nedepunerea sumei prevăzute la alin. (1) în termenul fixat atrage decăderea părții din dreptul de a administra dovada încuviințată în fața acelei instanțe.

(4) Depunerea sumei prevăzute la alin. (1) se va putea însă face şi după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amână judecata.

(5) Dispozițiile alin. (1)-(4) se aplică şi în cazul în care administrarea probei se face prin comisie rogatorie. *[**R.A.:** art. 170, art. 171[1] CPC 1865]*

Legislație conexă: art. 19-20 din O.G. nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară şi extrajudiciară (M. Of. nr. 26 din 25 ianuarie 2000).

Art. 263. Situația părții decăzute. Partea decăzută din dreptul de a administra o probă va putea totuşi să se apere, discutând în fapt şi în drept temeinicia susținerilor şi a dovezilor părții potrivnice. *[**R.A.:** art. 171 CPC 1865]*

Art. 264. Aprecierea probelor. (1) Instanța va examina probele administrate, pe fiecare în parte şi pe toate în ansamblul lor.

(2) În vederea stabilirii existenței sau inexistenței faptelor pentru a căror dovedire probele au fost încuviințate, judecătorul le apreciază în mod liber, potrivit convingerii sale, în afară de cazul când legea stabileşte puterea lor doveditoare.

§2. Dovada cu înscrisuri

I. Dispoziții generale

Art. 265. Noțiune. Înscrisul este orice scriere sau altă consemnare care cuprinde date despre un act sau fapt juridic, indiferent de suportul ei material ori de modalitatea de conservare şi stocare.

Art. 266. Înscrisurile pe suport informatic. Înscrisul pe suport informatic este admis ca probă în aceleaşi condiții ca înscrisul pe suport hârtie, dacă îndeplineşte condițiile prevăzute de lege.

Art. 267. Înscrisurile în formă electronică. Înscrisurile făcute în formă electronică sunt supuse dispozițiilor legii speciale.

Art. 268. Rolul semnăturii. (1) Semnătura unui înscris face deplină credință, până la proba contrară, despre existența consimțământului părții care l-a semnat

cu privire la conținutul acestuia. Dacă semnătura aparține unui funcționar public, ea conferă autenticitate acelui înscris, în condițiile legii.

(2) Când semnătura este electronică, aceasta nu este valabilă decât dacă este reprodusă în condițiile prevăzute de lege.

II. Înscrisul autentic

Art. 269. Noțiune. (1) Înscrisul autentic este înscrisul întocmit sau, după caz, primit şi autentificat de o autoritate publică, de notarul public sau de către o altă persoană învestită de stat cu autoritate publică, în forma şi condițiile stabilite de lege. Autenticitatea înscrisului se referă la stabilirea identității părților, exprimarea consimțământului acestora cu privire la conținut, semnătura acestora şi data înscrisului.

(2) Este, de asemenea, autentic orice alt înscris emis de către o autoritate publică şi căruia legea îi conferă acest caracter. *[**R.A.:** art. 1171 C. civ. 1864]*

Art. 270. Putere doveditoare. (1) Înscrisul autentic face deplină dovadă, față de orice persoană, până la declararea sa ca fals, cu privire la constatările făcute personal de către cel care a autentificat înscrisul, în condițiile legii.

(2) Declarațiile părților cuprinse în înscrisul autentic fac dovadă, până la proba contrară, atât între părți, cât şi față de oricare alte persoane.

(3) Dispozițiile alin. (2) sunt aplicabile şi în cazul mențiunilor din înscris care sunt în directă legătură cu raportul juridic al părților, fără a constitui obiectul principal al actului. Celelalte mențiuni constituie, între părți, un început de dovadă scrisă. *[**R.A.:** art. 1173 alin. (1), art. 1174 C. civ. 1864]*

Art. 271. Nulitatea şi conversiunea înscrisului autentic. (1) Înscrisul autentic întocmit fără respectarea formelor prevăzute pentru încheierea sa valabilă ori de o persoană incompatibilă, necompetentă sau cu depăşirea competenței este lovit de nulitate absolută, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Înscrisul prevăzut la alin. (1) face însă deplină dovadă ca înscris sub semnătură privată, dacă este semnat de părți, iar dacă nu este semnat, constituie, între acestea, doar un început de dovadă scrisă. *[**R.A.:** art. 1172 C. civ. 1864]*

III. Înscrisul sub semnătură privată

Art. 272. Noțiune. Înscrisul sub semnătură privată este acela care poartă semnătura părților, indiferent de suportul său material. El nu este supus niciunei alte formalități, în afara excepțiilor anume prevăzute de lege.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 23/2019 a Înaltei Curți de Casație şi Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 632.

Art. 273. Putere doveditoare. (1) Înscrisul sub semnătură privată, recunoscut de cel căruia îi este opus sau, după caz, socotit de lege ca recunoscut, face dovadă între părți până la proba contrară.

(2) Mențiunile din înscris care sunt în directă legătură cu raportul juridic al părților fac, de asemenea, dovadă până la proba contrară, iar celelalte mențiuni, străine de

cuprinsul acestui raport, pot servi doar ca început de dovadă scrisă. *[**R.A.:** art. 1176 C. civ. 1864]*

Art. 274. Pluralitatea de exemplare. (1) Înscrisul sub semnătură privată, care constată un contract sinalagmatic, are putere doveditoare numai dacă a fost făcut în atâtea exemplare originale câte părți cu interese contrare sunt.

(2) Un singur exemplar original este suficient pentru toate persoanele având acelaşi interes.

(3) Fiecare exemplar original trebuie să facă mențiune despre numărul originalelor ce au fost făcute. Lipsa acestei mențiuni nu poate fi opusă însă de cel care a executat, în ceea ce îl priveşte, obligația constatată în acel înscris.

(4) Pluralitatea exemplarelor originale nu este cerută când părțile, de comun acord, au depus singurul original la un terț ales de ele. *[**R.A.:** art. 1179 C. civ. 1864]*

Art. 275. Formalitatea „bun şi aprobat". (1) Înscrisul sub semnătură privată, prin care o singură parte se obligă către o alta să îi plătească o sumă de bani sau o cantitate de bunuri fungibile, trebuie să fie în întregime scris cu mâna celui care îl subscrie sau cel puțin ca, în afară de semnătură, să fie scris cu mâna sa „bun şi aprobat pentru...", cu arătarea în litere a sumei sau a cantității datorate.

(2) Când suma arătată în cuprinsul înscrisului este diferită de cea arătată în formula „bun şi aprobat", se prezumă că obligația nu există decât pentru suma cea mai mică, chiar dacă înscrisul şi formula „bun şi aprobat" sunt scrise în întregime cu mâna sa de cel obligat, afară numai dacă se dovedeşte în care parte este greşeală sau dacă prin lege se prevede altfel. *[**R.A.:** art. 1180, art. 1181 C. civ. 1864]*

Art. 276. Sancțiunea nerespectării formalităților speciale. Înscrisurile sub semnătură privată pentru care nu s-au îndeplinit cerințele prevăzute la art. 274 şi 275 vor putea fi socotite ca început de dovadă scrisă.

Art. 277. Înscrisurile întocmite de profesionişti. (1) Dispozițiile art. 274 şi 275 nu se aplică în raporturile dintre profesionişti.

(2) Înscrisul nesemnat, dar utilizat în mod obişnuit în exercițiul activității unei întreprinderi pentru a constata un act juridic, face dovada cuprinsului său, cu excepția cazului în care legea impune forma scrisă pentru însăşi dovedirea actului juridic.

(3) Înscrisul sub semnătură privată întocmit în exercițiul activității unei întreprinderi este prezumat a fi fost făcut la data consemnată în cuprinsul său. În acest caz, data înscrisului sub semnătură privată poate fi combătută cu orice mijloc de probă.

(4) Dacă înscrisul prevăzut la alin. (3) nu conține nicio dată, aceasta poate fi stabilită în raporturile dintre părți cu orice mijloc de probă.

Art. 278. Data certă a înscrisului sub semnătură privată. (1) Data înscrisurilor sub semnătură privată este opozabilă altor persoane decât celor care le-au întocmit, numai din ziua în care a devenit certă, prin una dintre modalitățile prevăzute de lege, respectiv:

1. din ziua în care au fost prezentate spre a se conferi dată certă de către notarul public, executorul judecătoresc sau alt funcționar competent în această privință;

2. din ziua când au fost înfățişate la o autoritate sau instituție publică, făcându-se despre aceasta mențiune pe înscrisuri;

Codul de procedura civila si taxele de timbru

Actualizat la 1 septembrie 2026, spiralat

Editura: HAMANGIU

ISBN/EAN: 9786062731090

Descriere produs

Lucrarea cuprinde textul actualizat al Codului de procedura civila, precum si cate un extras din Legea nr. 76/2012 de punere in aplicare, din Legea nr. 2/2013 si din Legea nr. 47/1992 (solutionarea exceptiei de neconstitutionalitate ridicate in fata instantelor judecatoresti sau de arbitraj comercial). Pe langa acestea, a fost inclusa si O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

In Codul de procedura civila si taxele de timbru, la finalul articolelor din cod sunt indicate, cu caractere italice, textele corespondente din reglementarile anterioare (Codul de procedura civila din 1865, Codul civil din 1864 - partea referitoare la probe, Codul comercial, Legea nr. 105/1992 privind raporturile de drept international privat, O.G. nr. 5/2001 privind somatia de plata sau O.U.G. nr. 119/2007 privind ordonanta de plata) si se fac trimiteri la legislatia conexa.
De asemenea, sunt redate deciziile Curtii Constitutionale de admitere a unor exceptii de neconstitutionalitate, precum si deciziile in interesul legii si hotararile prealabile ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie pronuntate in vederea interpretarii si aplicarii unitare a dispozitiilor de procedura civila.

O tabla...